

Bezpieczeństwo w sieci.

Stosowanie oprogramowania zabezpieczającego komputer w dzisiejszych czasach jest konieczne. Codziennie w internecie pojawia się 17 000 aplikacji, będących zagrożeniem dla naszych komputerów.

Przestępczość komputerowa jest najszybciej rosnącym segmentem IT. Niestety nadal wielu użytkowników w ogóle nie posiada oprogramowania zabezpieczającego lub to, które posiada jest nieaktualne.

Na tej stronie przybliżymy potencjalne zagrożenia, z którymi można się spotkać w czasie codziennego korzystania z internetu oraz przedstawimy dostępne na rynku oprogramowanie zabezpieczające. Bądź świadom, jak chronić swój komputer.

Zagrożenia.

1. MALWARE: (złośliwe oprogramowanie) to nazwa określająca programy, których celem jest uszkodzenie systemu, zdestabilizowanie pracy komputera, przejęcie danych oraz wszelka działalność mogąca zaszkodzić użytkownikowi. Ze względu na obszar działania oraz sposób rozprzestrzeniania się, malware można podzielić na następujące kategorie:

1.1 WIRUS KOMPUTEROWY.

Jest to program, który działając bez wiedzy użytkownika wykonuje szereg operacji uniemożliwiających lub utrudniających poprawne działanie systemu operacyjnego. Wirusy przenoszone są poprzez zainfekowane pliki (nosiciela). Aby doszło do infekcji, plik-nosiciel wraz z wirusem muszą zostać dostarczone do docelowego komputera. Plik taki może zostać przesłany poprzez sieć Internet, przeniesiony za pomocą dyskietki, płyty CD lub DVD, pamięci USB lub innego nośnika danych. W zakres niepożądanych efektów związanych z obecnością wirusa w systemie wchodzi między innymi:

- kasowanie, zmiana lub niszczenie danych;
- uniemożliwianie pracy na komputerze;
- wyświetlanie niechcianych grafik lub odgrywanie dźwięków;
- przejęcie kontroli nad komputerem osobie nieupoważnionej.

1.2 ROBAK (worm).

Robak, choć podobny do wirusa pod względem niepożądanego oddziaływania, jakie ma na komputer, różni się sposobem przenoszenia. Robak nie potrzebuje pliku nosiciela, rozprzestrzenia się poprzez sieć, w której znajduje się dany komputer.

1.3 KOŃ TROJAŃSKI (trojan)

Trojan zwany też koniem trojańskim to program, który podając się za oprogramowanie znane i przydatne użytkownikowi, w rzeczywistości jest złośliwym oprogramowaniem. Uruchomienie trojana może nastąpić, poprzez otwarcie załącznika e-mail, uruchomienie pliku pobranego z sieci, lub odwiedzenie zainfekowanej strony.

1.4 OPROGRAMOWANIE SZPIEGUJĄCE (spyware)

Oprogramowanie szpiegujące wykonuje określone działania bez wiedzy użytkownika. Zadaniem aplikacji jest zbieranie informacji o użytkownikach np.: sposobie korzystania z sieci oraz odwiedzanych stronach, jak również wykradanie poufnych danych, takich jak loginy oraz hasła dostępu do kont bankowych, serwisów aukcyjnych, sklepów internetowych, etc.

1.5 ROOTKIT

Oprogramowanie, modyfikujące działanie systemu operacyjnego i ukrywające w ten sposób przed użytkownikiem pewne zdarzenia lub elementy np.: procesy, pliki czy połączenia sieciowe. Rootkity pozwalają na przejęcie maszyny przez osoby trzecie, które mogą następnie wykorzystać go do popełnienia przestępstwa np. ataku hakerskiego lub rozsyłania spamu.

2. SPAM: niechciane i niepotrzebne wiadomości elektroniczne przesyłane użytkownikowi. Wiadomości takie rozsyłane są za pośrednictwem poczty elektronicznej, komunikatorów oraz zamieszczane są na forach dyskusyjnych lub portalach społecznościowych. Do charakterystycznych cech spamu należy jego skala. Wiadomości przeważnie przesyłane są masowo, do wielu losowo wybranych użytkowników. Zwykle nadawca spamu nie jest znany użytkownikowi, a treść wiadomości nie leży w obszarze zainteresowań, ani w żaden inny sposób nie jest powiązana z odbiorcą.

3. PHISHING: forma ataku opartego na inżynierii społecznej, mającego na celu uzyskanie loginu, hasła lub innych danych użytkownika. Aby tego dokonać, atakujący podszywają się pod znaną ofierze osobę lub instytucję i proszą o podanie informacji lub wykonanie określonej czynności, np. zalogowanie się na zainfekowanej stronie lub odwiedzenie wskazanego adresu WWW. Phishing stosowany jest przeważnie w celu pozyskania danych, które mogą zostać wykorzystane dla osiągnięcia korzyści majątkowych. Celem atakujących są głównie loginy i hasła do kont bankowych, numery kart kredytowych, hasła jednorazowe czy dane osobowe.

4. CYBERPRZEMOC: jest określeniem formy oddziaływania lub wywierania wpływu za pomocą mediów elektronicznych. O cyberprzemocy można mówić wtedy, gdy internet, telefony komórkowe lub inne urządzenia wykorzystywane są do przesyłania treści (zdjęć, nagrań, wiadomości), mających na celu m.in. obrażenie, ośmieszenie, poniżenie lub zastraszenie innej osoby. Wyniki badań wskazują na wysoki poziom zjawiska przemocy psychicznej w sieci wśród dzieci i młodzieży.

Zabezpieczenia.

1. ANTYWIRUS: oprogramowanie antywirusowe potocznie nazywane antywirusem, jest narzędziem chroniącym komputer przed złośliwym oprogramowaniem. Antywirus posiada funkcje zapobiegania i przeciwdziałania infekcjom wirusów, robaków, trojanów itp. Programy antywirusowe poza funkcjami diagnostycznymi umożliwiają także usuwanie złośliwego oprogramowania z systemu. Aby antywirus spełniał swoją rolę, konieczne jest aktualizowanie bazy definicji wirusów oraz regularne przeprowadzanie skanowania systemu. Większość programów antywirusowych można skonfigurować tak, by te czynności wykonywane były automatycznie.

2. FIREWALL: (w jęz. polskim występuje także pod nazwą zaporą sieciowa i zaporą ogniową). Jest to osobne urządzenie lub program, którego zadaniem jest monitorowanie ruchu sieciowego przechodzącego przez niego i w zależności od ustawień blokowanie lub przepuszczanie dalej. Firewall przeważnie znajduje się pomiędzy dwoma obszarami sieci, np. pomiędzy obszarem bezpiecznym – komputerem użytkownika i siecią zewnętrzną - Internet. W ten sposób wszystkie próby połączenia z komputerem oraz komputera z siecią zewnętrzną będą musiały przejść przez firewall. Poprzez szereg ustawień i reguł niepożądany ruch sieciowy zostanie wykryty i zablokowany.

3. ANTYSZPAM: jest to program, który monitoruje przychodzące wiadomości e-mail i rozpoznaje wiadomości, które są spamem. Takie wiadomości zostają odpowiednio oznaczone, tak by użytkownik wiedział, że ma do czynienia z niechcianą pocztą bez jej otwierania. Wiadomości wykryte przez antyspam, zostają usunięte bądź przeniesione do odpowiedniego miejsca na dysku.

4. KONTROLA RODZICIELSKA: w przypadku zagadnień związanych z Internetem i korzystaniem z komputera, kontrola rodzicielska to oprogramowanie lub funkcje urządzeń, umożliwiające rodzicom decydowanie, w jaki sposób dziecko korzysta z komputera i Internetu. Kontrola rodzicielska umożliwia m.in. ograniczanie czasu, w którym dziecko korzysta z komputera oraz decydowanie o tym, jakie strony odwiedza w Internecie.

5. AKTUALIZACJE: złośliwe oprogramowanie wykorzystuje luki w systemie i oprogramowaniu zainstalowanym na komputerze, dlatego bardzo ważne jest regularne sprawdzanie czy istnieją dostępne łatki usuwające błędy. Tak samo ważne jest aktualizowanie oprogramowania chroniącego komputer. Codziennie pojawiają się nowe zagrożenia. By jak najlepiej chronić komputer i dane należy sprawdzać czy dostępne są definicje najnowszych wirusów. Większość oprogramowania posiada funkcje automatycznej aktualizacji, dzięki której użytkownik może usprawnić powyższy proces.

6. ZAUFANE ŹRÓDŁA: aby zmniejszyć ryzyko zainstalowania złośliwego oprogramowania na komputerze należy zachowywać szczególną ostrożność w przypadku programów pobieranych z Internetu. Zalecane jest instalowanie oprogramowania jedynie z zaufanych i znanych źródeł oraz nie instalowanie oprogramowania, na które wskazują odnośniki w mailach przesłanych od nieznanymi nadawców.